

Jeugdhulp

Opgroeien

Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL

jeugdhulp.be

T.a.v. alle aanbieders van residentieel verblijf voor kinderen en jongeren, in het bijzonder de MFC's, de voorzieningen erkend en gesubsidieerd door Opgroeien, de residentiële psychiatrische settings, de diensten voor pleegzorg;

T.a.v. andere geïnteresseerde initiatiefnemers

12 februari 2021

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

De afgelopen jaren is er hard gewerkt in de residentiële jeugdhulp om het hoofd te bieden aan de toegenomen druk op de voorzieningen. Er werd geïnvesteerd in de personeelsomkadering en er werden projecten gelanceerd om dit aanbod ook inhoudelijk te versterken en bij te sturen. Daardoor zijn er al hele mooie dingen veranderd in de jeugdhulp. Maar ondanks die initiatieven en intenties om de meest kwaliteitsvolle zorg te organiseren in de residentiële jeugdhulp, stellen we vast dat niet alle jongeren er hun plaats vinden en er zich ten volle ontwikkelen.

In juni 2018 verscheen er een verbeternota over deze groep jongeren in de jeugdhulp¹. In die nota werd vastgesteld dat de jeugdhulp niet altijd adequaat reageert op jongeren die er om allerlei redenen niet optimaal ontwikkelen, zeker wanneer deze jongeren dit uiten met externaliserend gedrag. We willen deze vaststellingen ter harte nemen, en samen met jullie verder stappen zetten om geblokkeerde ontwikkelingstrajecten in de jeugdhulp maximaal te vermijden.

We gaan hiermee van start in volle coronacrisis. Deze crisis vormde een bijzondere uitdaging voor de jeugdhulp om kinderen en jongeren in de leefgroep of thuis te blijven bereiken en perspectief te geven. Zeker in de eerste lockdown bleek dat er in moeilijke omstandigheden ook ruimte was om andere oplossingen te bedenken, en die willen we vasthouden wanneer de pandemie ten einde komt. Daarnaast volgen we ook de adviezen van het maatschappelijk relancecomité om in het kader van de Vlaamse relance in te zetten op een duurzame verandering rond de aanpak van complexe casussen in de jeugdhulp, die te vaak tot escalaties en crisissen leiden. Om na de coronacrisis samen een veerkrachtige residentiële jeugdhulp uit te bouwen, voorziet de Vlaamse Regering vanuit Vlaams Veerkracht ook de financiële randvoorwaarden om met dit project te starten.

¹ https://www.opgroeien.be/sites/default/files/cijfers-print-onderzoek/verbeternota_geblokkeerde_ontwikkelingstrajecten.pdf

Jeugdhulp

Tegelijkertijd blijven we evolueren naar 1 jeugdhulp, waarin de wens er van ons allen is om verschillende expertises naadloos, flexibel en op maat van de zorgvraag van een jongere en zijn/haar context te kunnen inzetten.

Alle jongeren hebben het recht om zich, ook in residentiële jeugdzorg, ten volle te kunnen ontwikkelen, en wanneer dit onvoldoende lukt, moeten we hier een aangepast antwoord kunnen op bieden. Dat antwoord vertrekt van een gedeelde zoektocht samen met de minderjarige en zijn/haar netwerk, naar wat de ontwikkeling blokkeert zodat er proactief kan bijgeschakeld worden vanuit de nodige extra expertises. We kijken daarbij bewust niet alleen naar professionele hulpverlening. In het traject wordt ook systematisch geëvalueerd wat de impact is van deze schakeling op de ontwikkeling van de minderjarige, om indien nodig snel te kunnen bijsturen, of terugschakelen.

We zijn er van overtuigd dat we hier zowel een andere kijk op jongeren in de jeugdhulp als een aangepaste hulpverleningsorganisatie voor nodig hebben. Tegelijkertijd weten we dat de huidige (sectorale) kaders samenwerking niet genoeg faciliteren, en dat we ook daar aan oplossingen moeten werken. Met deze oproep zetten we in op drie dimensies:

1. **Lerende netwerken:** we vragen aan alle residentiële voorzieningen, actief in een regio, om in een lerend netwerk te reflecteren over wat ze nodig hebben en aan hun werking kunnen aanpassen om kinderen en jongeren met complexe zorgvragen niet los te laten en veelvuldige crisissen te vermijden, en welke ondersteuning ze daar van andere partners én de overheid voor nodig hebben. De lerende netwerken worden ondersteund door het Agentschap Opgroeien
2. **Twee pilootregio's - 'ideale wereld':** Met de partners in 2 deelregio's koppelen we deze denkoefening aan een aangepaste organisatie van de hulpverlening. We willen met andere woorden een 'ideale wereld' creëren voor een jeugdhulp die vertrekt van gedeelde verantwoordelijkheid voor alle kinderen en jongeren die tijdelijk niet thuis kunnen verblijven. Een netwerkaanpak verzamelt de verschillende expertises, die flexibel ingezet moeten kunnen worden in trajecten. In deze oefening is minimaal het residentieel aanbod van Opgroeien, het VAPH en de geestelijke gezondheidszorg gevat, aangevuld met andere noodzakelijke partners, zowel professionele als niet-professionele. Deze 'ideale wereld' wordt georganiseerd op het niveau van een werkingsgebied van 1G1P en gaat gepaard met een extra investering in de jeugdhulp van 325.000 euro per werkingsgebied per jaar (in te zetten vanaf najaar 2021).
3. **Drempels wegwerken:** de complexiteit van de jeugdhulp wordt vaak als reden naar voor geschoven voor het moeilijk samenwerken tussen partners. Dit moeten we als overheid aanpakken zodat we samen met de initiatiefnemers betere hulpverlening kunnen realiseren. Gelijklopend met de inhoudelijke oefeningen in de regio's bekijken we dus administratief en intersectoraal welke regels we kunnen bijstellen om samenwerking te faciliteren. Waar mogelijk zullen we dus vereenvoudigingen en schrappingen doorvoeren.

Jeugdhulp

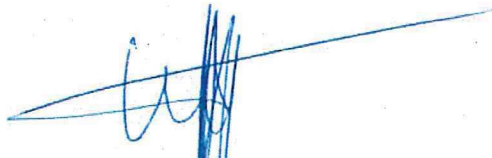
We hopen met deze oproep de gedeelde verantwoordelijkheid in de gespecialiseerde jeugdhulp sterker en nadrukkelijker vorm te geven. We starten klein, maar indien succesvol zullen we kijken welke lessen we hier uit kunnen leren voor een bijsturing van het decretaal kader in de jeugdhulp, en met welke investeringen we deze beweging kunnen verduurzamen en uitbreiden naar de andere regio's.

Deze oproep is niet de enige oproep die de residentiële jeugdhulp de komende jaren zal versterken. Complementair aan deze oproep wordt er ook geïnvesteerd in beveiligend verblijf – in 2021 zullen een 6-tal 'pleisterplekken' de deuren openen –, en bereiden we voor het najaar van 2021 een reconversie-mogelijkheid voor, o.a. met het oog op de introductie van de gezinshuizen.

Alle details met betrekking tot deze oproep vinden jullie in bijlage bij deze brief. We wensen jullie veel succes met de concretisering van deze oproep, en zo bij te dragen aan het realiseren van het recht op kansrijk opgroeien voor alle kinderen en jongeren in de residentiële jeugdhulp in Vlaanderen.

Met vriendelijke groeten,

Wouter Beke
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid,
Gezin en Armoedebestrijding

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal
Agentschap Opgroeien
Voorzitter aansturingscomité jeugdhulp